

MIASTO WIATRAKÓW

Witryna Śmigielska

Centrum Kultury w Śmiglu
wrzesień/październik 2019
ISSN 1429-8791

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY 8/437

Psy paradowały w Śmiglu

XIV Wielka Parada Psów odbyła się 15 września br. na Stadionie Miejskim w Śmiglu. Kilkudziesięciu miłośników psów stawiało się ze swoimi pupilami na tegorocznej imprezie, której towarzyszyły konkursy.

Sędziowie ze Związku Kynologicznego w Polsce oddział w Lesznie oceniali prezentację psa, jego charakter, posłuszeństwo, a także kontakt z właścicielem. W konkursie na najsym-

patyczniejszego psa rasowego zwyciężył buldog angielski Tosiek - właścicielka Beata Dereżyńska, natomiast wśród psów nierasowych zwyciężył Ares - właścicielka Agnieszka Jankowska. Odbył się również konkurs plastyczny o tematyce „Psi świat”, który zwyciężyła Marysia Stachowska oraz konkurs na najładniej przebraną parę, którą została dziewczynka w kwiatach i pies pszczołka. Na zwycięzców czekały na-

grody rzeczowe oraz puchary lub statuetki ufundowane przez Ośrodek Kultury Fizycznej i Rekreacji w Śmiglu oraz Związek Kynologiczny w Polsce oddział Leszno. Imprezie towarzyszył pokaz posłuszeństwa i obrony oraz pokaz psów rasowych.

Organizatorem parady był OKFiR. Imprezę wsparli harcerze ze śmigielskiego hufca oraz Centrum Kultury w Śmiglu.

OKFiR

**Śmigielskie
Przedszkole pnie się
w górę**

str. 2

**Zygmunt Białecki
pierwszą ofiarą
II wojny światowej**

str. 3

**Klub Maluszka
zacznie działać
w październiku**

str. 6

Przedszkole pnie się w górę

26 marca br. Gmina Śmigiel podpisała umowę na zadanie pn. Przebudowa z rozbudową istniejącego przedszkola wraz z infrastrukturą techniczną z Przedsiębiorstwem Budowlanym BUDOMONT Sp. z o.o. w Kościanie, ul. Północna 5, 64-000 Kościan. Zadanie ma zostać zrealizowane do końca czerwca 2020 roku. W ramach inwestycji nowy budynek zostanie połączony z istniejącym za pomocą łącznika. Przedszkole będzie mieściło 6 oddziałów – 4 sale po 25 dzieci oraz 2 sale po 23 dzieci. W nowo wybudowanym budynku znajdzie się także kuchnia oraz jadalnia dla 50 dzieci. Budynek będzie przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Ponadto na terenie przedszkola powstaną 3 place zabaw. Wartość umowy opiewa na kwotę 5.998.194,85 zł. 20 września br. wmurowany w mury przedszkola został akt erekcyjny, upamiętniający budowę przedszkola. AJ

Śmigiel najpiękniej ukwieconym miastem w Polsce!

Dzięki głosom mieszkańców gminy Śmigiel udało się zdobyć znaczne wyróżnienie w plebiscycie „Terra Flower Power”. Kolejne miejsca na podium zajęły miasta: Września oraz Grodzisk Mazowiecki.

Organizatorem konkursu był portal InspirowaniNatura.pl. Głosowanie odbywało się poprzez „lajki” na portalu społecznościowym „Facebook”. Śmigiel zdobył 1160 głosów i wyprzedził Wrześnię o 89 punktów.

- *Wspaniale było obserwować, jak z pełnym zaangażowaniem zabiegają Państwo o głosy wśród swoich znajomych. To świadczy o tym, że Waszym zdaniem zasługiwaliśmy na to wyróżnienie. Bardzo za to dziękuję!* – powiedziała burmistrz Małgorzata Adamczak.

Nagrodą za pierwsze miejsce jest ozdobna instalacja kwiatowa wraz z pełnym ukwieceniem, która została dostarczona 20 września.

MM

Jesteśmy gminą przyjazną pszczołom

W czerwcu Gmina Śmigiel dołączyła do ogólnopolskiej akcji „Gmina Przyjazna Pszczołom”. Burmistrz Śmigla podpisała się

pod Manifestem Gmin Przyjaznych Pszczołom, a tym samym zadeklarowała podjęcie wzmoczonych działań na rzecz ochrony pszczoł.

Jednym z priorytetowych działań jest zwiększenie nasadzeń roślin przyjaznych miododajnym owadom. Kluczowa jest również edukacja społeczeństwa, a przede wszystkim młodego pokolenia. W związku z powyż-

szym do szkół trafią scenariusze prowadzenia lekcji o tematyce pszczelarskiej, a do mieszkańców ulotki i plakaty. W 2020 r. odbędzie się m.in. konkurs fotograficzny dla mieszkańców pt.: „Ogród najbardziej przyjazny pszczołom”.

- *Jako samorząd mamy świadomość znaczenia pozycji pszczoł w ekosystemie, dlatego wspieramy naszych*

pszczelarzy tak, jak możemy. Jedną z form wsparcia są nasadzenia drzew, których tylko w tym roku w gminie Śmigiel przybyło ponad 200. Okazją do tego były, m.in. jubileusz śmigiejskiego koła pszczelarzy oraz akcja „Drzewko życia”. - informuje burmistrz Śmigla Małgorzata Adamczak.

AKA

Nowe oświetlenie

Zgodnie z zawartą umową z firmą ENEA Oświetlenie zostały ustawione nowe oprawy oświetleniowe w: Nietążkowie przy ul. Leśnej, Nowej Wsi przy ul. Piaskowej, Robaczynie 7 i 28A, Starym Bojanowie przy ul. Łąkowej, Żegrówku przy ulicy Śmigiejskiej, Poladowie 81 i 82,

a także w Śmiglu przy ulicy Farnej (wykonawca oczekuje na oprawy w związku ze strefą konserwatorską - oprawy stylowe). Nowe oprawy powinny zaświecić 1 listopada br.

Wartość wykonanego zadania opiewa na kwotę: 305.551,85 zł. AJ

Podczas sierpniowej sesji Rady Miejskiej Śmigla powołano nowego Skarbnika Śmigla – Ewę Mitulę. AJ

„Witryna Śmigiejska” - miesięcznik. Wydawca i redakcja Centrum Kultury w Śmiglu, ul. Kościuszki 20, tel (65) 5 180 273, mail: witryna@smigiel.pl. Redaktor naczelna: Anna Jurga. Nakład 5000 egzemplarzy. Druk: Polska Press Sp. zo.o., Oddział Poligrafia, Drukarnia Poznań. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść reklam i ogłoszeń.

Pamięci Zygmunta Białeckiego

Po uroczystej mszy świętej, 15 września 2019 r. odsłonięta i poświęcona została pamiątkowa tablica Zygmunta Białeckiego

go, pierwszej ofiary II wojny światowej, która zginęła w Śmiglu. Inicjatorem i organizatorem tego ważnego wydarzenia był Jakub, prawnuk

pana Zygmunta.

Fundatorem tablicy była Gmina Śmigiel. Uroczystość uświetnił udział pocztów sztandarowych. AKA

Gminne dożynki w Żegrówku

Święto Kłosa i Chleba oraz Gminny Dzień Seniora odbyły się 24 sierpnia br. w Żegrówku. Wydarzeniu towarzyszyły: barwny korowód, Msza Święta oraz obrzęd dożynkowy w wykonaniu Zespołu Pieśni i Tańca „Żeńcy Wielkopolski”. Tradycyjnie, dożynkowy wieniec odebrał Przewodniczący Rady Miejskiej Śmigla Wiesław Kasperski, a chleb burmistrz Małgorzata Adamczak.

Święto rolników odbywało się wspólnie z Gminnym Dniem Seniora. Przedstawicielki klubów seniora z terenu gminy Śmigiel przygotowały stoiska, na których serwowały pyszne wypieki oraz naturalne soki. Na scenie zaprezentowały się: lu-

dowy zespół „Wilkowianie” oraz kapela „Górska Hora”. Odbyły się także konkursy: na najładniejszy wieniec dożynkowy, w którym zwyciężyło sołectwo Olszewo oraz na najsmaczniejsze ciasto z owocami, którym okazał się sernik z brzoskwinia przygo-

towany przez Klub Seniora w Żegrówku. Na zakończenie odbyła się zabawa taneczna.

Organizatorami wydarzenia byli: Gmina Śmigiel, Centrum Kultury w Śmiglu, Ośrodek Pomocy Społecznej oraz sołectwa Bielawy, Żegrówko i Żegrowo. MM

Urodziny Pogoni

Obchody 90-lecia Klubu Sportowego Pogoń 1929 Śmigiel odbyły się 17 sierpnia 2019 r. Uroczystą akademię poprzedziły mecze trampkarzy oraz pojedynki Old Boys vs. samorządowcy. Podczas jubileuszu nie obyło się bez odznaczeń, podziękowań, życzeń oraz urodzinowego tortu.

Gościem specjalnym był Piotr Mowlik - polski bramkarz, reprezentant Polski w latach 1974–1982, piłkarz m.in. Lecha Poznań i Legii Warszawa. Fot. AKA

Pierwsza ofiara wojny

Pradziadek, Zygmunt Białcki jest pierwszą ofiarą II wojny światowej w Śmiglu. Zginął 15 września 1939 roku w rodzinnym domu znajdującym się przy ul. Lipowej 31 w Śmiglu, bestialsko zamordowany przez żołnierzy Wehrmachtu. Urodził się 12 kwietnia 1877 roku w Koninie - wsi położonej w powiecie nowotomyskim. Jego ojciec, Ignacy Białcki brał udział w powstaniu styczniowym. Moja rodzina od wielu lat była bardzo patriotyczna, a moi przodkowie nie bali się walczyć za ojczyznę i niepodległość.

Zygmunt poślubił Stanisławę, z którą miał czwórkę dzieci. Jednak ta zmarła przy porodzie ostatniego dziecka. Przed wybuchem wojny, mój pradziadek poślubił Marianę Kosicką z Opalenicy. Miał z nią 5 dzieci, wśród nich moją babcię Felicję.

Mój pradziadek był typem społecznika, należał do Towarzystwa Przemysłowców Katolickich w Śmiglu. W czasie trwania I wojny światowej został powołany do wojska niemieckiego, w którym służył niecałe dwa lata. Po powrocie do Śmigla czynnie brał udział w przygotowaniach do wybuchu powstania. Moja babcia Felicja zawsze opowiadała mi, że podczas kolacji, kiedy dowiedział się, że na

rynku jest zbiórka powstańców, szybko wstał od stołu, powiedział swojej żonie „powstanie wybuchło, muszę iść” i natychmiast wybiegł z domu. Nie zawahał się ani chwili. W pierwszej potyczce został ranny. W wyniku poniesionych ran w potyczce Kompanii Śmigiejskiej pod Krzykiem Wielkim został inwalidą wojennym.

Za swoją postawę Zygmunt Białcki został odznaczony przez prezydenta II RP Ignacego Mościckiego medalem niepodległości za pracę w dziele odzyskania niepodległości w 1938 roku. Ponadto został odznaczony pośmiertnie Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym w 1959 roku. W dwudziestolecu międzywojennym pradziadek nadal udzielał się społecznie. Należał do Kurkowego Bractwa Strzeleckiego oraz do Towarzystwa Powstańców i Wojaków. W jego ogrodach odbywały się ćwiczenia Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”. Był także członkiem Ochotniczej Straży Pożarnej. Zajmował się ślusarstwem, był mistrzem ślusarskim i prowadził własny zakład. Za swoją obywatelską postawę zapłacił najwyższą cenę.

15 września 1939 roku około godziny 19:30 Zygmunt Białcki wrócił ze swojego warsztatu do domu. Po

niespełna godzinie do mieszkania wbiegła kilkunastoosobowa grupa niemieckich żołnierzy, krzycząc, że szukają szpiega i broni. Wbiegli na piętro, gdzie mój pradziadek odpoczywał. Otworzył im drzwi do pokoju, a oni oddali jeden śmiertelny strzał w głowę, później bijąc jego ciało kolbami pistoletów, zrzucili go ze schodów i do późnych godzin wieczornych przeszukiwali cały dom. Osierocił dziewięć dzieci, wśród nich moją babcię Felicję, która zdała mi obszerną relację z tego wydarzenia, a także z losów rodziny podczas wojny. Gdy moja prababcia Marianna, udała się do księdza proboszcza Stanisława Nowaka powiadomić go o śmierci Zygmunta, ksiądz proboszcz wypowiedział prośbę: „Pani Białeczka, to jest pierwsza ofiara Śmigla. Teraz się zacznie”. Nie mylił się, dwa tygodnie później ośmiu zacych obywateli miasta zostało rozstrzelanych na śmigiejskim rynku.

Nigdy nie powinniśmy zapomnieć o bohaterach, dzięki którym żyjemy w wolnej Polsce, bo jak mawiał Marszałek Piłsudski „Naród, który nie szanuje swej przeszłości, nie zasługuje na szacunek teraźniejszości i nie ma prawa do przyszłości”.

Jakub Grześkowiak - prawnuk Zygmunta Białeckiego

Narodowe Czytanie 2019

7 września w Centrum Kultury w Śmiglu odbyło się Narodowe Czytanie - ogólnopolskie wydarzenie pod honorowym patronatem pary prezydenckiej. Miejska Biblioteka Publiczna w Śmiglu po raz kolejny przyłączyła się do akcji promującej czytanie klasyki literatury polskiej, w tym roku nowel z okresu pozytywizmu i Młodej Polski. Grupa Te-

atralna „Małe zwierciadło” pod okiem instruktorki Kingi Kaźmierczak oraz aktorzy Teatru Nowego w Poznaniu, Izabela Tarasiuk-Andrzejewska i Janusz Andrzejewski, a także pracownicy Centrum Kultury w Śmiglu przygotowali i przedstawili fragmenty trzech nowel – „Dobrej pani” Elizy Orzeszkowej, „Katarynki” Bolesława Prusa i „Mój ojciec wstępuje do strażaków”

Bruno Schulza.

Oprócz ciekawej interpretacji nowel, na gości czekał poczęstunek w postaci kawy, ciasta i owoców. Klimatu imprezie dodawały stroje z epoki, w które przebrali się zarówno występujący, jak i bibliotekarki. Każdy mógł też otrzymać pamiątkową pieczętkę z logo tegorocznego Narodowego Czytania.

fot. MBP

OBWIESZCZENIE

Burmistrza Śmigła

z dnia 9 września 2019 roku

Na podstawie art. 16 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 684 i 1504) Burmistrz Śmigła podaje do wiadomości wyborców informację o numerach oraz granicach obwodów głosowania, wyznaczonych siedzibach obwodowych komisji wyborczych oraz możliwości głosowania korespondencyjnego i przez pełnomocnika w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 13 października 2019 r.:

Nr obwodu głosowania	Granice obwodu głosowania	Siedziba obwodowej komisji wyborczej
1	Miasto Śmigiel ulice: 11 Stycznia 1919 r., Aleja Bohaterów, Kędzińskiego, Kilińskiego, Lepkowicza, Mickiewicza, Młyńska, Morownicka, Polna, Południowa, Poprzeczna, Powstańców Wielkopolskich, Rolna, Słoneczna, Staszica, Stawowa, Winnicka, Wodna, Wieś Nowa Wieś ulice: Piskowa, Akacyjowa, Krótka, Leśna, Polna, Poprzeczna, Śmigiełska	Szkoła Podstawowa, ul. M. Konopnickiej 5, 64-030 Śmigiel Lokal dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych
2	Miasto Śmigiel ulice: Broniewskiego, Doktora Witaszka, Generała Sikorskiego, Iwazkiewicza, Kościuszki, Kraszewskiego, Ojca Świętego Jana Pawła II, Orzeszkowej, Konrada Rudnickiego, Słowackiego, Wyspiańskiego	Szkoła Podstawowa, ul. M. Konopnickiej 5, 64-030 Śmigiel Lokal dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych
3	Miasto Śmigiel ulice: Aleja Paderewskiego, Doktora Skarżyńskiego, Działkowa, Farna, Fechnera, Jagiellońska, Kątna, Konopnickiej, Kościńska, Krótka, Matejki, Mierosławskiego, Plac Rozstrzelanych, Plac Wojska Polskiego, Podgórna, Północna, Reymonta, Sienkiewicza, Szkolna, Świętego Wita 1 - 13, Wiatrakowa	Przychodnia Lekarza Rodzinnego, ul. Skarżyńskiego 6, 64-030 Śmigiel Lokal dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych
4	Miasto Śmigiel ulice: Akacyjowa, Ariańska, Boczna, Bukowa, Dębowa, Dudycza, Dworcowa, Andrzeja Lubienieckiego, Harcmistrza Lukomskiego, Klonowa, Jana Kozielskiego, Ignacego Krasickiego, Kręta, Leszczyńska, Lipowa, Marcina Adelta, Ogrodowa, Osiedle, Podgórze, Prusa, Sosnowa, Stefana Batorego, Szmalca, Świętego Wita 14 - 48A, Zdrojowa, Zielona	Przedszkole w Śmiglu, ul. Leszczyńska 13, 64-030 Śmigiel
5	Wieś Nietążkowo ulice: Arciszewskich, Boczna, Brzozowa, Dudycza, Jodłowa, Kasztanowa, Krótka, Leszczyńska, Leśna, Morownicka, Olchowa, Południowa, Świerkowa, Topolowa, Wieś Poladowo	Placówka Zamiejscowa SP ZOS Kościan, ul. Mickiewicza 2, 64-030 Śmigiel Lokal dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych
6	Wieś Czacz ulice: gen. Augusta E. Fieldorfa, Ogrodowa, Parkowa, Polna, Wielichowska, Wieś Czaczyk, Wieś Glinisko, Wieś Nadolnik	Zespół Szkół w Czachu, Czacz ul. Parkowa 2, 64-030 Śmigiel Lokal dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych
7	Wieś Koszanowo ulice: Bruszczewska, Dworska, Glinkowa, Graniczna, Końcowa, Krótka, Łukowa, Ogrodnicza, Poprzeczna, Polna, Półwiejska, Przemysłowa, Wierzbowa, Zjazdowa	Świetlica Wiejska, Koszanowo ul. Wierzbowa 40, 64-030 Śmigiel
8	Wieś Bruszczewo ulice: Główna, Nowa, Okrężna, Przysiecka, Wieś Robaczyn, Wieś Olszewo, Wieś Parsko, Wieś Sierpowo, Wieś Splawie, Wieś Wydorowo, Wieś Żydowo	Zespół Szkół w Starym Bojanowie, Stare Bojanowo ul. Szkolna 6, 64-030 Śmigiel
9	Wieś Stare Bojanowo ulice: Brzozowa, Dworcowa, Główna, Kolejowa, Kręta, Krótka, Kwiatowa, Lipowa, Łukowa, Mała, Miodowa, Mostowa, Nowa, Ogrodowa, Okrężna, Osady, Polna, Poprzeczna, Przemysłowa, Szkolna	Dom Wiejski, Stare Bojanowo ul. Główna 34a, 64-030 Śmigiel
10	Wieś Przysieka Polska ulice: Bruszczewska, Główna, Piskowa, Przemysłowa, Wieś Stara Przysieka Druga, Wieś Stara Przysieka Pierwsza	Szkoła Podstawowa w Starej Przysiece Drugiej, Stara Przysieka Druga 34, 64-030 Śmigiel Lokal dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych
11	Wieś Chelkowo, Wieś Gniewowo, Wieś Jezierzycze, Wieś Karmin, Wieś Wonieść, Wieś Zygmuntowo	Szkoła Podstawowa, Wonieść 36, 64-030 Śmigiel
12	Wieś Bielawy ulice: Główna, Kościńska, Osiedle Przylesie, Osada Nowy Świat, Wieś Żegrowo, Wieś Żegrówko ulice: Kościńska, Leśna, Polna, Poprzeczna, Śmigiełska	Świetlica Wiejska, Żegrówko ul. Śmigiełska 18, 64-030 Śmigiel
13	Wieś Bronikowo ulice: Kasztanowa, Leśna, Machcińska, Morownicka, Wiejska, Wieś Machcin	Świetlica Wiejska, Bronikowo ul. Morownicka 18, 64-030 Śmigiel Lokal dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych
14	Wieś Morownica ulice: Boczna, Ignacego Wasielewskiego, Kaźmierczaka, Leśna, Nowa, Śmigiełska, Wieś Nowe Szczepankowo, Wieś Podśmigiel, Osada Sikorzyn, Osada leśna Smolno, Osada Stare Szczepankowo	Świetlica Wiejska, Morownica ul. Leśna 1, 64-030 Śmigiel Lokal dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych
15	Wieś Brońsko, Wieś Karśnice, Wieś Księginki, Wieś Nowy Białcz, Osada leśna Prętkowice, Osada Skoraczewo, Wieś Stary Białcz	Świetlica Wiejska, Karśnice 90, 64-030 Śmigiel
16	Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny w Kościanie Oddział Psychiatryczny w Wonieściu-obwód zamknięty	Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny w Kościanie Oddział Psychiatryczny w Wonieściu, Wonieść 48, 64-030 Śmigiel

Głosować korespondencyjnie mogą wyborcy posiadający orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, w tym także wyborcy posiadający orzeczenie organu rentowego o:

- 1) całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji;
- 2) całkowitej niezdolności do pracy;
- 3) niezdolności do samodzielnej egzystencji;
- 4) zaliczeniu do I grupy inwalidów;
- 5) zaliczeniu do II grupy inwalidów;

a także osoby o stałej albo długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, którym przysługuje zasiłek pielęgnacyjny.

Zamiar głosowania korespondencyjnego powinien zostać zgłoszony do **Komisarza Wyborczego w Lesznie** najpóźniej do dnia 30 września 2019 r.

Głosować przez pełnomocnika mogą wyborcy, którzy najpóźniej w dniu głosowania ukończą 75 lat lub posiadający orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, w tym także wyborcy posiadający orzeczenie organu rentowego o:

- 1) całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji;
- 2) całkowitej niezdolności do pracy;
- 3) niezdolności do samodzielnej egzystencji;
- 4) zaliczeniu do I grupy inwalidów;
- 5) zaliczeniu do II grupy inwalidów;

a także osoby o stałej albo długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, którym przysługuje zasiłek pielęgnacyjny.

Wniosek o sporządzenie aktu pełnomocnictwa powinien zostać złożony do **Burmistrza Śmigła** najpóźniej do dnia 4 października 2019 r.

Głosowanie w lokalach wyborczych odbywać się będzie w dniu 13 października 2019 r. od godz. 7⁰⁰ do godz. 21⁰⁰.

Burmistrz Śmigła
/-/ Małgorzata ADAMCZAK

ZAPRASZAMY

30 września, godz. 18:00

– msza św. w kościele pw. Św. Stanisława Kostki w intencji pomordowanych śmigielan w 80. rocznicę pierwszej egzekucji oraz Apel Pamięci z udziałem żołnierzy z leszczyńskiej jednostki wojskowej,

12 października, godz. 12:00

– Hubertus – Żegrówko (zapisy w OKFiR)

23 października, godz. 18:00

– msza św. w kościele pw. NMP Wniebowziętej w Śmiglu w intencji pomordowanych śmigielan w 80. rocznicę drugiej egzekucji

Na stacji w Śmiglu 15 września 2019 r. odbył się Piknik Jubileuszowy Śmigiełskiej Kolejki Wąskotorowej „119 lat od juniora do seniora”. Dla uczestników imprezy, poza przejazdami kolejką i dreżynami, organizatorzy przewidzieli wiele dodatkowych atrakcji. Impreza wpisala się w Europejskie Dni Dziedzictwa. AKA, Fot. SKW

PRODUCENT ROŚLIN I KRZEWÓW OZDOBNYCH
WŁODARZEWSCY
SIERPOWO 41
tel. 697 738 801

SPECJALISTYCZNY GABINET STOMATOLOGICZNY

Joanna Skrzypczak
lekarz stomatolog
specjalista protetyk

Kościąn ul. Poznańska 15
tel. 65 5 11 93 09

Przyjęcia także w ramach umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia

PRYWATNY SPECJALISTYCZNY GABINET LEKARSKI

Wojciech Skrzypczak
specjalista chirurg

Kościąn ul. Poznańska 15
Rejestracja tel. 65 5 11 93 09
Informacja 0 601 555 314

USG: jamy brzusznej, tarczycy, jąder, sutków, węzłów chłonnych

Badanie USG DOPPLER układu naczyniowego

Bezkrwawe leczenie metodą krioterapii (zamrażanie)

REHABILITACJA
BÓLE KRĘGOSŁUPA
GŁOWY, STAWÓW
MIĘŚNI, NEURALGIE
661 922 097
www.bellavita.org.pl

ZUMBA
FITNESS

Poniedziałki i czwartki
godz. 20:00
Dom Działkowca w Śmiglu
Prowadząca – Ala Wawrzyniak

KREDYT
HIPOTECZNY
MIESZKANIOWY

MARZYSZ O WŁASNYM MIESZKANIU LUB DOMU?

SGB
Bank Spółdzielczy w Śmiglu

- Okres spłaty do 25 lat
- Możliwość karencji w spłacie kapitału - do 24 m-cy
- Profesjonalne doradztwo

RRSO 4,05% *

NASZE DOŚWIADCZENIE – TWOJA PEWNOŚĆ
www.bssmigiel.pl

***Szczegóły oferty**
dostępne w Banku
lub pod nr tel. 65 5180 052

Z POLICJI

8 sierpnia – Wydorowo

Około 22:10 na drodze K-5 w pojeździe marki VW Golf, który prowadził 19-letni mieszkaniec powiatu kościańskiego odkręciło się koło i uderzyło w jadący z przeciwnego kierunku pojazd marki Renault, który prowadził 65-latek, mieszkaniec Niemiec. Uczestnicy kolizji byli trzeźwi. Sprawca kolizji został ukarany mandatem karnym.

9 sierpnia – Stare Bojanowo

Około 10:15 na ul. Szkolnej kierujący pojazdem marki Renault Kangoo wykonał nieprawidłowy manewr wyprzedzania, w wyniku czego doprowadził do zderzenia z pojazdem marki Audi, który prowadził 50-letni mieszkaniec powiatu leszczyńskiego. Sprawca kolizji, 34-letni mieszkaniec powiatu kościańskiego kierował samochodem nie posiadając uprawnień do kierowania pojazdami. Za popełnione wykroczenia został ukarany mandatami karnymi.

12 sierpnia – Czacz

Około 7:40 na ul. Wielichowskiej patrol WRD zatrzymał do kontroli drogowej pojazd marki Citroen Jumper, który prowadził 53-letni mieszkaniec powiatu gostyńskiego. Przeprowadzone badanie na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu wykazało 0,56 promila. Postępowanie w tej sprawie prowadzi KPP w Kościanie.

19 sierpnia – Śmigiel

Około godz. 20:00 na skrzyżowaniu ulicy Św. Wita z Lipową, kierujący motocyklem, 65-letni mieszkaniec gm. Czempin nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu prawidłowo jadącemu pojazdowi i doprowadził do kolizji z hondą, którą kierowała 39-letnia mieszkanka Śmigla.

23 sierpnia – Ponin

Na drodze krajowej nr 5 doszło do kolejnego zdarzenia. Około godz. 16:10 w okolicy Ponina, kierujący samochodem marki Kia Ceed, 62-letni mieszkaniec gm. Śmigiel najechał na tył samochodu marki Volkswagen, którym kierował 49-letni mieszkaniec gm. Kościan. Uczestnicy zdarzenia byli trzeźwi. Sprawca został ukarany mandatem karnym.

26 sierpnia – droga krajowa nr 5

Około godz. 16:05 na drodze na tymczasowym objeździe w rejonie Śmigla, kierujący samochodem ciężarowym marki Man, 41-letni mieszkaniec Wrocławia, nie zachował bezpiecznej odległości od poprzedzającego go pojazdu i najechał na tył samochodu marki Scania, którą kierował 44-letni mężczyzna. Uczestnicy kolizji byli trzeźwi. Sprawca został ukarany mandatem karnym.

Źródło www.koscian.policja.gov.pl

Polskim siatkarkom w Hali Arena w Łodzi podczas sierpniowych zmaganiach dopingowali reprezentanci gminy Śmigiel. Bilety zostały ufundowane przez Posła Wojciecha Ziemięniaka, przejazd sfinansowała Gmina Śmigiel, a koordynatorem wyjazdu była sołtys wsi Spławie - Renata Dąbkowska. MM

LISTA

5

MIEJSCE

11

Wojciech Ziemięniak

do SENATU

Aleksander Sowa

do SEJMU

Najlepiej w Klubie Maluszka

Od rana zamieszanie, mnóstwo ludzi niecierpliwie przebiera nogami przed drzwiami Miejskiej Biblioteki w Śmiglu, nerwowo sprawdzając, czy drzwi zostały już otwarte. Kiedy wybiła godzina 12:00 i zabrzmiał odgłos klucza, bardzo szybko uformowała się kolejka na pierwszy rzut oka „nie mająca końca”.

Dlaczego? 9 września ruszyły zapisy do Klubu Maluszka prowadzonego przez pracowników Miejskiej Biblioteki Publicznej w Śmiglu. Założeniem inicjatorce Barbary Mencil było zorganizowanie w roku szkolnym 2019/2020 trzech grup: jednej zabawowej i dwóch

klubów maluszka, każdej liczącej piętnaścioro dzieci. Listy w mgnieniu oka zapelnily się, a i lista rezerwowa została zapisana po brzegi. Bibliotekarka stanęła przed dylematem.

- *Dumna jestem z faktu, że pomysł powstania Klubu Maluszka przy bibliotece w Śmiglu cieszy się takim zainteresowaniem. Jest to potwierdzenie, że prowadzone przez nas zajęcia podobają się dzieciom i rodzicom. Chciałabym jednak dać możliwość wszystkim dzieciom, aby mogły spotykać się z nami.* – po zapisach, które trwały zaledwie godzinę, oznajmiła Barbara Mencil.

Pozytywne doświadczenie zmotywowało bibliotekarkę do otwarcia kolejnej grupy. Ostatecznie powstały 4 grupy 20-osobowe: po dwie zabawowe i Klubu Maluszka. Dzięki takiemu rozwiązaniu wszystkie zapisane dzieci będą miały możliwość uczęszczania do biblioteki na specjalnie dla nich zorganizowane zajęcia.

Zajęcia rozpoczną się w październiku i młodsze grupy będą spotykały się we wtorki, a starsze w czwartki.

AJ

Mieszkańcy Ziemi Śmigiełskiej po raz kolejny udowodnili, że pomaganie mają we krwi. 1 września z inicjatywy radnego rady powiatu kościańskiego Piotra Błaszowskiego oraz mieszkańców: Henryka Drobnika i Szymona Drożdżyńskiego odbył się „I Śmigiełski Dzień Otwartych Serc”. W ramach imprezy zorganizowano rajd rowerowy, turnieje piłki nożnej na śmigiełskim stadionie, a na terenie przy amfiteatrze koncert lokalnych raperów. Nie zabrakło wielu dodatkowych atrakcji, jak m.in.: pokazu mażorettek, strefy dla dzieci czy zabytkowych i terenowych samochodów. Na leczenie mieszkańców ziemi śmigiełskiej – Zosi, Zuzanny i Sławka uzbierano kwotę 25.409,92 zł. MM

Wakacyjne turnusy dla dzieci i młodzieży

Wlipcu oraz sierpniu przy SSM w Śmiglu odbyły się 2 turnusy dla dzieci i młodzieży. Łącznie w zajęciach udział wzięło 100 dzieci z terenu Powiatu Kościańskiego.

Wiodącym tematem zajęć były sport oraz zajęcia plastyczne, nie zabrakło także wspólnych zabaw i śpie-

wu. Dzieci wzięły udział w trzech wyjazdach – do Koczur, Krzyżowca oraz Kościana, korzystali z basenu miejskiego w Śmiglu, a także wzięły udział w zajęciach sportowych w klubie Ambed Gym&Fitness.

Swoje wielkie serce „pownownie” okazali strażacy z jednostki OSP Stare Bo-

janowo oraz strażacy KPSP w Kościanie, którzy w przystępny sposób przekazali młodzieży tajniki pracy strażaka. Ponadto w ramach projektu odbyły się 3 ogniska. Nowością w tym roku były przeprowadzone zajęcia wokalne, które zintegrowały młodzież.

Ponadto podczas pierw-

szego turnus dzieci poznały podstawowe zwroty w językach: japońskim, hiszpańskim, hindu, francuskim oraz holenderskim. Miały także okazję zasmakować sztuki walki Karate Shotokan. Drugi turnus dedykowany był dla dzieci młodszych. Najmłodszy z uczestników miał 4 lata. *Albert Pelec*

Wakacyjne Warsztaty Rozmaitości

Gry, zabawy, kąpiele, zajęcia plastyczne, muzyczne, a także hippiczne zorganizowało dla dzieci Centrum Kultury w Śmiglu w miesiącach letnich w ramach Wakacyjnych Warsztatów Rozmaitości. W zajęciach wzięło udział łącznie 60 dzieci z naszej gminy. MD

WYCINKA DRZEW

tel. 607 163 675

J.R. Chomski sp. j.
Śmigiel-Koszanowo
ul. Polna 17

Śmigiel, ul. Kościuszki 50, tel. 65 5 180 274

JANKOWSKI

DRZEWIA I KRZEWY OWOCOWE I OZDOBNE

ROŚLINY RABATOWE

UL. FARNA 22

GABINET KOSMETYCZNY
Katarzyna Łabeda
65 5 188 644

SALON FRYZJERSKI
Grażyna Adamek
601 878 781

GABINET DIETETYCZNY
mgr inż. Justyna Samol
669 391 921

ZAPRASZAMY

ELEKTRONIX

Patryk Włeczorek,
Śmigiel, ul. Rolna 36
tel. 517 455 618

SPRZEDAŻ I MONTAŻ ANTEN SATELITARNYCH
I NAZIEMNEJ TELEWIZJI CYFROWEJ (DVB-T)
MONITORING
NAPRAWA SPRZĘTU RTV

Śmigiel, ul. Leszczyńska 24
tel. 65 5 189 759

SERWIS RATAJCZAK

serwis części samochodowe
prostowanie i spawanie felg
wymiana opon
czyszczenie dywanów

szkodowa

AGENCJA UBEZPIECZENIOWA

Andrzej Ciesielski

Śmigiel, ul. Lipowa 33

tel. 65 5 189 365
tel. kom. 602 464 201

ZAPRASZA
od poniedziałku do piątku w godz. 9:00-18:00
w soboty w godz. 9:00-12:00

Poli Color ZUH 64-030 Śmigiel, ul. Ogrodowa 5
e-mail: foto@policolor.pl
Krystyna Górna tel. (65) 5 189 270 kom. 69 79 89 270

Profesjonalna fotografia ślubna, sesje dziecięce i rodzinne.

Przegrywanie kaset VHS na DVD

Zdjęcia do dokumentów w 10 min.
z wyborem ujęcia i retuszem na życzenie.

Zapraszamy na nasz profil na facebooku: [f Poli Color Śmigiel](#)

baw agencja reklamowa

Agencja Reklamowa B.A.W.
www.bawreklama.pl
Biuro: ul. Kościuszki 36a, Osieczna
tel. 696-929-961, 694-601-082

- pieczątki
- gadzety reklamowe
- odzież z nadrukiem
- kalendarze
- puchary, medale, trofea
- oklejanie samochodów oraz witryn sklepowych
- grawerowanie i cięcie laserem CO2 w sklejkę, pleksi, aluminium
- reklama wewnętrzna i zewnętrzna, banery, kasety, litery przestrzenne
- ulotki, wizytówki, katalogi, studio projektowe

KG **PHU Karol Sworacki**

PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-USŁUGOWE

OKNA ▶ DRZWI ▶ BRAMY GARAŻOWE ▶ ROLETY ▶ MOSKITIERY

doradztwo projektowe i techniczne, transport, montaż, serwis

Śmigiel - Koszanowo, ul. Glinkowa 41
tel/fax 65 518 07 67, kom. 606 74 89 97

KASACJA POJAZDÓW

wystawiamy wszystkie potrzebne dokumenty

- sprzedaż części używanych
- używane szyby przednie
- opony

PLACIMY GOTÓWKĄ

CHCESZ SPRZEDAĆ SAMOCHÓD?
NIE CZEKAJ AŻ ZADZWOŃ KLIENT
I BĘDZIE NEGOCJOWAŁ!

ZADZWOŃ DO NAS
605 997 615
655 180 310
I SAM NEGOCJUJ!!!

F.H.U. ELEKTRYK

Grzegorz Nowak
Śmigiel, ul. Kilińskiego 3

- kable, przewody elektryczne, telefoniczne, komputerowe.
- zabezpieczenia instalacji, wyłączniki silnikowe, skrzynki rozdzielcze, rurki, listwy, korytka.
- oświetlenie halogenowe, przemysłowe, oprawy, żarówki, świetlówki.
- osprzęt podtynkowy i natynkowy, gniazda, wtyki, wyłączniki 220 V i sitowe.
- systemy kontroli dostępu

Zasilania awaryjne do pieców c.o.
Dmuchawy do pieców, -sterowniki

PRZYJMUJEMY OGŁOSZENIA
panorama LESZCZYŃSKA
Gazeta kościelna **ABC**

ZAPRASZAMY!
PONIEDZIAŁEK - PIĄTEK
8⁰⁰ - 17⁰⁰
SOBOTA
9⁰⁰ - 13⁰⁰
tel. 607 733 976

POMOC DROGOWA

- ✓ pomoc asistancje
- ✓ holowanie aut osobowych i dostawczych
- ✓ awaryjne otwieranie aut

Śmigiel
tel. 605 422 908 e-mail: danmech@interia.pl

DAREX
ul. Kilińskiego 9
tel. (065) 5 189 340

AGD - RTV
ROWERY, AKCESORIA
SZKŁO, PORCELANA

Ranczo w dolinie

zaprasza
Nowa Wieś koło Śmigla,
tel. 603 177 541

e-mail: zwirowniapelec@interia.pl, www.ranczowdolinie.net

POMIDOROWA OD MAMY

Przepisem na wyjątkową zupę pomidorową podzieliła się z naszymi czytelnikami Monika Wyszygrodzka-Bobrowska - pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Śmiglu. Sekret tej wersji pomidorowej tkwi niewątpliwie w składnikach, a w szczególności w jednym na co dzień do tej zupy nie dodawanym. Jak zapewnia Pani Monika receptura jest najlepsza bo od mamy!

Składniki: ok. 70 g. mięsa różnego rodzaju, w tym: porcja rosółowa, żeberko wieprzowe, kaczką, 1 kostka wołowa, 1 pietruszka korzeń i natka, 2 marchewki, ¼ korzenia selera i kilka małych listków natki, 1 mały por, średnia cebula z łupką nacięta w kilku miejscach, 2 nieduże ząbki czosnku rozgniecione, kartonik 500 g przecieru pomidorowego lub soku własnej roboty, koncentrat pomidorowy - ½ słoiczka, gałązka bazylii, ziele angielskie, liść laurowy, sól według uznania, pieprz, łyżeczkę cukru lub miodu, łyżka margaryny, śmietana 18 lub 30%, woda i dodatek specjalny - gałązka kopru z koszyczkiem z nasionami oraz gałązka zielonego kopru.

Przygotowanie: Mięso zalewamy zimną wodą. Gotujemy na bardzo małym ogniu i długo (2-3 godzin). Jak pojawi się „szumowina” to ją zbieramy i wtedy dodajemy warzywa, zioła i przyprawy. Pod koniec gotowania dodajemy kostkę rosółową wołową. Po tym czasie wszystko wyjmujemy. Do wywaru dodajemy przecier pomidorowy. Na patelni rozgrzewamy łyżeczkę margaryny i dodajemy koncentrat pomidorowy, a następnie podsmażamy tak, aby się sklarował. Wlewamy do zupy. Sprawdzamy słoność i dodajemy wg. uznania: pieprz, łyżeczkę cukru lub miodu (zupa może być już wyłączona). Na koniec dodajemy śmietanę. Śmietana może być wlana na patelnię, na której podsmażaliśmy uprzednio koncentrat i zalewamy powoli zupą, a następnie przelewamy do garnka.

Zupę posypujemy posiekaną bazylią, koperkiem i pietruszką. Podajemy z ulubionym makaronem.

Śmigiełscy nauczyciele w obronie Ojczyzny

Wszyscy nauczyciele kończyli seminaria nauczycielskie, a następnie szkoły podchorążych. Po przydzieleniu do jednostek wojskowych odbywali systematyczne szkolenie wojskowe.

W 1939 r. w ramach powszechnej mobilizacji przydzielono im do wykonania dowodzenie oddziałami Obrony Narodowej w Batalionie „Kościan”, który składał się z 3 kompanii: „Kościan”, „Czempiń” i „Śmigieł”. Przygotowując się do obrony dnia 3 września 1939 r. o godz. 24:00 wysadzono w powietrze mosty na rzece Samicy i jej dopływie: dwa na drodze Śmigieł - Czacz, jeden na drodze Śmigieł - Stare Bojanowo i jeden na drodze Czacz - Wilkowo Polskie. Spalono również stogi siana i słomy w majątkach ziemskich, aby nie dostały się w ręce wroga.

Stanisław Plewa urodził się 4 listopada 1907 r. w Brodach, powiat Nowy Tomyśl. Ukończył seminarium nauczycielskie, a następnie Szkołę Podchorążych w Śreńm. Od 1 listopada 1929 r. rozpoczął pracę nauczyciela w szkole powszechnej w Wydorowie. W marcu 1939 r. powołano go na szkolenie do 55 pułku piechoty w Lesznie, a 23 maja 1939 r. został dowódcą 2 plutonu w kompanii „Śmigieł”. Od sierpnia 1939 r. wojska te stacjonowały w Czacz. Żołnierze odbywali ćwiczenia, budowali wzmoc-

Pierwszy z lewej w 1 szeregu - Edward Szwarc

nienia obronne i kopali rowy przeciwczołgowe. Na małej rzece Samicy zbudowano tamę, aby spiętrzyć wodę i zalać łąki oraz drogę Leszno - Kościan. Po wybuchu wojny jego pluton brał udział w internowaniu miejscowych Niemców, co później było źródłem zawziętości gestapo wobec niego w niewoli. Od 3 września 1939 r. żołnierze kompanii „Śmigieł” wraz z Armią „Poznań” wycofywali się na wschód i brali udział w wielkiej bitwie nad Bzurą, ponosząc bardzo duże straty. Tam ppor Stanisław Plewa dostał się do niewoli niemieckiej i został osadzony w obozie jeńców w Pabianicach. W końcu października 1939 r. polskich oficerów przewieziono do Oflagu VII B w Murnau. Tymczasem Niemcy z Wydorowa i Śmigla wraz gestapo poszukiwali dowódców z Batalionu Obrony Narodowej „Kościan”. Niemcy nie uznali ich za żołnierzy chronionych przez międzynarodową Konwencję Genewską.

8 marca 1941 r. na apelu obozowym wywołano ppor Stanisława Plewę informując go, że został zwolniony. Po

wyjsciu z obozu dwóch gestapowców w cywilu aresztowało go i zawieziono do Poznania osadzając w więzieniu w Forcie VII. Tam był wielokrotnie przesłuchiwany i we wrześniu 1942 r. skazano go za udział w internowaniu Niemców w Wydorowie na 6 lat ciężkiego więzienia. Najpierw umieszczono go w więzieniu we Wronkach, a w grudniu 1942 r. wywieziono do obozu koncentracyjnego w Mauthausen, gdzie zmarł 9 kwietnia 1943 r.

Stanisław Waligóra urodził się w 1910 r. w Kościanie, a w 1932 r. rozpoczął pracę jako nauczyciel w Nietążkowie. W kwietniu 1939 r. powołano go do wojska i mianowano dowódcą kompanii Obrony Narodowej w Batalionie „Kościan”. We wrześniu 1939 r. walczył w bitwie nad Bzurą, gdzie dostał się do niewoli i został osadzony w obozie jenieckim Oflag XI A w Osterode w górach Harzu. Tam dowiedział się, że śmigiełscy Niemcy oszukali go, by postawić przed sądem za internowanie Niemców w 1939 r. Nie wytrzymał obozowych trudów i sam odebrał sobie życie.

Edward Szwarc urodził się w Wilanowie, pow. Kościan. Pracował jako nauczyciel w szkole w Bruszczewie. W 1939 r. jako ppor rezerwy mianowano go dowódcą śmigiełskiej kompanii w Batalionie Obrony Narodowej „Kościan”. Po klęsce w bitwie nad Bzurą, nie chcąc dostać się do niewoli, ukrywał się pod przybranym nazwiskiem na terenie Generalnego Gubernatorstwa, pracując jako robotnik rolny. Przeżył okupację i wrócił do swojej szkoły w Bruszczewie, a później aż do emerytury pracował w Starym Bojanowie.

Stefan Rysmann urodził się 31 lipca 1908 r. w Kiepinach, pow. Wolsztyn. Jako nauczyciel rozpoczął pracę w Boguszynie, a później został kierownikiem szkoły w Bronikowie. Jako oficer w 55 pułku piechoty w Lesznie walczył w bitwie pod Kutnem i na wschodzie Polski. Dostał się do niewoli sowieckiej i był więziony w obozie w Starobielsku, gdzie został zamordowany w 1940 r.

W obozie w Katyniu został zamordowany ppor Wacław Ankiewicz z Parzęczewa, który zanim został powołany do wojska w 1939 r. pracował jako nauczyciel w Sokołowicach, gm. Śmigieł. W Katyniu został też zamordowany, dostawszy się do niewoli sowieckiej, nauczyciel Franciszek Gałka z Czacza oraz Bolesław Budzyński z Barchlina.

Fr. Cieślak

Uśmiech dziecka

Aleksander, 1 rok, z Poladowa

Zachęcamy Państwa do utrwalania radosnych chwil dzieciństwa i nadsyłania zdjęć uśmiechniętych dzieci. Co miesiąc najciekawsze prace opublikujemy w Witrynie, a wszystkie zaprezentujemy na stronie internetowej Urzędu Miejskiego Śmigla.

Zdjęcie należy przysłać w wersji elektronicznej na adres mailowy witryna@smigiel.pl. W wiadomości prosimy podać imię dziecka, jego wiek oraz z jakiej jest miejscowości. Należy również podać imię, nazwisko i numer telefonu osoby opiekuna dziecka. Przesłanie fotografii jest równoznaczne z wyrażeniem zgody na jego publikację.

Redakcja

• Biblioteka poleca •

Miłość '44. – Agnieszka Cudała

Miejska Biblioteka Publiczna zachęca do przeczytania 44 prawdziwych historii powstańczej miłości - wzruszające, dramatyczne, niezwykle opowieści o gorących porywach serca,

seksie, który w najstraszniejszych chwilach stawał się namiastką bliskości, a czasem ostatnią przyjemnością w życiu, i o miłości dojrzałej, która przetrwa wszystko. Miłości będącej świadectwem tego, jak bardzo potrzebujemy bliskości drugiego człowieka i siły, jaką daje świadomość, że mamy do kogo wracać i na kogo czekać. Wśród bohaterów książki odnajdziemy zwykłych warszawiaków, a także poetów, artystów, a nawet warszawską prostytutkę. Wszystkich ich łączy powstańcza miłość - miłość młodych ludzi, którzy nie wiedząc, czy dożyją jutra, ze wszystkich sił próbowali przeżyć jak najpiękniej każdą ofiarowaną im chwilę. Miłość, w której każdy może odnaleźć odzwierciedlenie własnych przeżyć.